

Sant Celoni a la darrerria de 1604, fou armat cavaller el 1626, es doctorà en ambdós Drets a Roma l'any 1632. El 1633 rebé les butlles de nomenament de prior del monestir de Santa Maria de Meià. Després d'un noviciat de tres mesos a l'abadia de Sant Salvador de Breda, prèviament les dispenses pontificies, fa professió monàstica a la Seu de Girona i, recorrent els ordes sagrats amb inòida rapidesa, pren possessió del priorat. Fou oidor del General de Catalunya, canceller del Principat, tercer del Tribunal de Contencions, president de la Congregació claustral tarragonina de l'Orde de Sant Benet, i fins i tot abat electe de Cuixà. Durant l'alçament i la guerra contra Felip IV, de moment adoptà una cauta neutralitat, però després es decantà a favor del rei; això li valgué persecucions de les autoritats franceses i, després, una gran influència i l'amistat de Joan Josep d'Àustria. Tenia pretensions de gran senyor i d'amant de les arts i de les lletres; deixà escrites unes memòries del seu temps, perdudes en gran part; recollí textos de dret comarcal, preparà i féu imprimir obres de petita devoció, una obra sobre el culte a sant Jordi, les constitucions de la Congregació Benedictina, etc. Morí a Barcelona el 1678. Els anys 1609 i 1610, quan pogué veure la inscripció de Blanes, segons afirma en el testimonial de 1677, devia tenir uns cinc anys d'edat; és impossible que el 1677 recordés el text de la inscripció, suposant i tot que la inscripció existís. El 1652 tampoc no la podia haver vista, perquè no posà els peus a Blanes, on era molt conegut, en moments que era objecte de gran persecució per part de les autoritats franceses i de les del Principat.

Intervé el PRESIDENT. — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

16 maig 1953: Llengua i Literatura. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

La Srta. CARME BOYÉ comença la seva comunicació, que versa sobre *Màgia i retòrica en la poesia de St. John-Perse*, indicant que la poesia d'aquest autor és molt poc coneguda i comentada malgrat la seva importància. Per la seva significació, el trobem en la línia Baudelaire-Mallarmé. Baudelaire, en el seu famós poema *Correspondances*, assenyala el camí del poeta modern: alliberar el símbol per la paraula, segons la llei misteriosa de l'analogia. Mallarmé en *Le tombeau d'Edgar Poe* diu que cal «donner un sens plus pur aux mots de la tribu», o sia trobar la innocència primordial de l'objecte per mitjà de la seva relació secreta amb el mot. Procediment màgic. St. John-Perse té en compte aquesta lliçió de Mallarmé, però no crearà com ell una nova sintaxi, ni la destruirà com els superrealistes, ans l'afina i purifica fins que els lligams sintàctics esdevenen transparents i el mot brilla del seu esclat propi i de l'esclat dels altres. Els dos poemes fonamentals són *Anabase* i *Vents*. En el poema *Anabase* el poeta, «l'estranger», avança pacíficament per plans cada vegada més elevats fins a arribar al gran país metafísic: transposició poètica i màgica de la vida posterior del poeta. La paraula és encara vehicle d'una força que apunta molt més enllà d'ella mateixa. El gran poema posterior *Vents*, en quatre cants i vint-i-cinc mil versicles, es realitza en imatges còsmiques on la riquesa verbal ja és el poema per ella mateixa. Aquesta poesia còsmica implica una retòrica original: el verset i la prosa poètica desenvolupats paral·lelament per Paul Claudel. Les alliteracions, les repeticions, són d'una gran riquesa, i àdhuc el ritme i les rimes internes tenen valors absolutament nous. És poesia d'ecos i de ressonàncies, per les quals s'estableix un moviment inimitable en una de les obres poètiques més riques i més nobles del nostre temps.

Intervenien el PRESIDENT i els Srs. P. BOHIGAS i G. PEYRONNET (remarca en el poeta el desig de precisar els mots i la poca relació de la seva poesia amb la dels simbolistes). — R. ALBERT I LLAURÓ, Secretari.

6 juny 1953: Història. — Presideix el Sr. R. ARAMON I SERRA.

El Sr. JOAN AINAUD informa sobre el Congrés de la Federació Històrica del Lenguadoc Mediterrani i del Rosselló, tingut a Perpinyà els dies 16 i 17 de maig,

i el Sr. JOAN MERCADER sobre la reunió de la II Assemblea d'investigadors de les comarques catalanes tinguda a Santes Creus el dia 31 de maig.

El Sr. RAFAEL TASIS i MARCA exposa la seva comunicació sobre *Pere el Cerimoniós, rei polític*.¹ Explica el seu propòsit de fer únicament una síntesi de les dades al seu abast per a relatar d'una manera cronològica les etapes de la vida i el regnat del *Cerimoniós*. Creu que la glòria més autèntica d'aquest monarca li ve dels seus dots polítics. Indica l'evolució que fa que, malgrat haver-se criat entre els aragonesos i a despit de la fredor que va existir al començament entre ell i els magnats i els representants catalans, esdevingui el rei més català de la dinastia. Cita les etapes més destacades de la política de Pere III. Primerament liquida el poder que havien aconseguit la reina vídua Elionor i els seus fills. Seguidament, hi ha l'*execució*, és a dir, la desposseïció dels béns del seu cosí i cunyat Jaume de Mallorca incorporant-los al seu patrimoni, la qual cosa s'esdevingué l'any 1344. En tercer lloc és analitzada la crisi de les Unions, primer l'aragonesa i després la valenciana, que referma el seu afecte per Catalunya, la qual no es revolta contra la seva autoritat i li permet de vèncer totalment i de consolidar el poder reial. En aquesta crisi el sentit polític de Pere III li dicta el millor camí: la divisió dels seus adversaris per a dominar-los. El Comunicant estudia després la política mediterrània que tingué per pols essencials Sardenya i Sicília. Intenta de conservar la primera, a despit de les constants rebel·lions de la noblesa sarda i de l'ajut de Gènova i de Pisa, i d'unir Sicília a la Corona de Catalunya-Aragó per mitjà d'una política matrimonial sense defallences. Malgrat la llarga guerra amb Castella, de la qual surt vencedor, sap arrodonir els fruits de la seva política amb el final de la lluita de Sardenya i el casament de la seva néta Maria de Sicília amb el seu nét Martí *el Jove*. El Comunicant troba una última prova del seu talent polític en la indiferència del rei Pere durant el Gran Cisma d'Occident, que li permeté d'aconseguir oferiments i promences d'ambdós papes i de desprendre's de l'autoritat de l'Església sobre els seus Estats. Els darrers moments del regnat són interessants pels dos moviments paral·lels que es produeixen: l'intent de revolució municipal a Barcelona donant entrada a la menestralia al Consell de Cent, i el de donar una major preponderància en els afers de govern a la petita noblesa, que formava el partit de Sibília de Fortià, enfront dels grans magnats capitanejats per Joan d'Empúries.

Intervenien el PRESIDENT, el SECRETARI (remarca l'encert del Comunicant de considerar les Ordinacions com l'expressió d'una profunda política administrativa i la importància de la crisi social de la fi del regnat), i els Srs. F. DURAN i CAÑAMERAS (subratlla els esforços dels cavallers a esdevenir el quart braç a les Corts del Principat) i F. SOLDEVILA. — RAMON GUBERN, Secretari.

7 juny 1953: Sessió plenària a Vic. — Presideix el Sr. R. ARAMON i SERRA.

Mn. EDUARD JUNYENT, en nom del Patronat d'Estudis Ausetans, dóna la benvinguda als membres de la S.C.E.H. vinguts de Barcelona i exposa a grans trets la tasca que els estudiosos vigatans aplegats en aquell Patronat duen a terme.

El Sr. MIQUEL COLL i ALENTORN fa la seva comunicació sobre *La llegenda de Guifré el Pelós*. Comença posant de manifest l'oportunitat de tractar d'aquest tema a Vic, capital d'una comarca on encara podríem trobar, segurament, molts descendents dels repobladors que hi portà al segle IX el comte Guifré, i on han nascut eminents especialistes en estudis guifredians, entre els quals destaca el Sr. Ramon d'Abadal i el Dr. Eduard Junyent. Entrant de ple en el tema de la seva exposició, descriu la situació del comtat de Barcelona i els seus anexos al moment de l'aparició de la llegenda, a mitjan segle XII, i destaca la fulguració del regnat de Ramon Berenguer IV, preparada ja pel del seu pare després d'un segle d'apagament. Explica la composició del

1. Aquesta comunicació és un resum del llibre *La vida del rei En Pere III*, publicat dins la "Biblioteca Biogràfica Catalana", vol. V (Barcelona 1954), de l'Editorial Aedos.